No. 217. 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK
NIEUWS- BLAD.

Donderdag 12 September.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 9den September.

De *Moniteur* behelst heden morgen een tweetal telegraphische dépeches. De eerste is uit Straatsburg van den 8sten september, van den prefect van den Neder-Rhijn aan den minister van binnenlandsche zaken, en houdt het volgende:

» Men schrijft mij uit Bazel van den 7den: Eene volksbeweging waarbij vier personen om 't leven gekomen en zeven gekwetst zijn, heeft het gouvernement van Zurich genoodzaakt zijne demissie te nemen. Een voorloopig bestuur, bestaande uit vier leden van den ontbonden raad en drie nieuwe personen, heeft tot op de nieuwe verkiezingen de teugels van het bewind in handen genomen. Dit alles heeft gisteren morgen plaats gehad, des avonds was de rust hersteld." (*Zie Duitschland hieronder*).

— De tweede hier boven vermelde depeche is uit Bajonne van den 8sten, van den kommanderenden generaal der 20ste militaire divisie aan den president van den raad, en houdt het volgende:

» Den 6den zijn vijftig hoofd-officieren en andere personen, tot het hof van don *Carlos* behoorende, en zestig officieren van minderen rang, een groot getal dames en den aartsbisschop van Cuba naar de Aldudes gevlugt; anderen worden gewacht."

De bijzondere briefwisseling van de grenzen, uit Bayonne tot den 6den gaande houdt het volgende:

» Er loopen in de stad min of meer gewaagde geruchten, die wij hier, zonder voor dezelve in te staan, mededeelen: De brigade *Iturbe* zou krachtdadig medegewerkt hebben tot den afval der troepen van *Maroto*; verscheidene bataillons maakten zich gereed om zich bij den infant don *Sebastiaan* en den generaal *Elio* te Tolosa te voegen, maar *Iturbe* had hen overgehaald om naar *Maroto* terug te keeren.

» De laatstgenoemde generaal voert thans, naar men verzekert, bevel over de voorhoede van *Espartero*, en heeft onder zijne bevelen acht bataillons van Guipuzcoa die dienst genomen hebben in het leger van de koningin. Vier andere bataillons uit hetzelfde gewest zijn door de bemoeijingen van den karlistischen generaal *Iturris* verzameld; veertig naar Bayonne geweken officieren willen geen dienst meer nemen, in weêrwil van alle hun gedane aanbiedingen. Het hoofdkwartier van don *Carlos* was op den 3den nog te Lecumberry. Talrijke vrijwilligers van de Baskische provincien kwamen het karlistisch leger vervangen."

Volgens den *Courrier* van Bordeaux zou de pater *Cyrillus* in 't geheim de beweging der beide provincien bewerkt en *Maroto* van dezelve slechts het werktuig geweest zijn. — *La France Méridionale* verhaalt, dat toen *Maroto* zijn degen aan *Espartero* aangeboden had, deze hem geantwoord had met de woorden: » Behoud dezelve, Mijnheer de kommandant van de voorhoede-divisie."

Het *Mémorial des Pyrenées* verzekert, dat meer dan 400 personen in de laatste dagen over de grenzen waren geweken. *Espartero* had den 31sten het karlistisch hospitaal te Bergara bezocht en aan de gekwetsten geld doen uitdeelen. Al de havens der Cantabrische kust waren in de magt der constitutionelen. — De laatstgenoemden hebben in de linien van Andoain, 10 stukken geschut, een mortier, 30,000 patronen, 200 bommen en een groot getal kogels, vuurpijlen en andere voorwerpen gevonden. Te Oñate is het artillerie-park der karlisten in handen der constitutionelen gevallen, met vele equipementsstukken, enz. onder anderen ook het rijtuig van don *Carlos*.

— Men heeft thans met de berigten uit Madrid tot den 2den September, de aanspraak der koningin bij de opening der cortes ontvangen. Gelijk reeds in de telegraphische depeche werd vermeld, houdt deze aanspraak niets betrekkelijk de bevrediging van twee der noordelijke provincien, en over het geheel behelst dezelve niets van eigenlijk bijzonder belang. Wij laten hier eenige der zinsneden omtrent de voornaamste punten volgen. Aangaande de buitenlandsche zaken zegt de koningin het volgende:

» Het strekt mij tot genoegen u aan te kondigen, dat onze betrekkingen met de bevriende mogendheden van het viervoudig verbond in den meest voldoenden staat zijn. Mijne doorluchtige bondgenooten geven mij dagelijks nieuwe bewijzen van de levendige belangstelling die zij de regtvaardige zaak welke wij verdedigen toedragen. Hunne hulp op de kusten der beide zeeën doende zamenwerken, verkrijgen onze magtige bondgenooten, Frankrijk en Groot-Brittannie, een nieuwe en welverdiende aanspraak op de nationale erkentelijkheid.

» De andere volken die de onbetwistbare regten mijner doorluchtige dochter erkend hebben, blijven mij stellige bewijzen van onveranderlijke vriendschap geven. Dezulke die met deze erkenning tot heden nog vertraagd hebben, zien zonder vijandschap den loop onzer worsteling. Ik heb reden om derzelver gouvernementen voor beter onderrigt te houden over de opregtheid onzer zaak en de onbetwistbare regten mijner doorluchtige dochter, en ik geloof den gelukkigen dag van de volkomen zege van het regt en de reden voor meer nabij." Verder zegt de koningin dat de relatien met Zwitserland hersteld zijn, dat er een diplomatiek agent naar Mexiko is gezonden.

Binnenslands was de openbare orde gehandhaafd geweest, alleen was de rust kortstondig in eene hoofdplaats der provincie gestoord, doch door de kracht der wet spoedig weer hersteld. Sommige provincien waren tijdelijk aan een exceptioneel beheer onderworpen geweest, tot men daarvan een einde had kunnen maken. Groote lof wordt aan de nationale militie toegebragt, evenzeer als aan het dapper leger. Omtrent den oorlog zegt de koningin. » De zaken van den oorlog zijn in den besten staat. De verdeelde en tot zijne natuurlijke verschansingen bepaalde vijand heeft een groot gedeelte grondgebieds verloren, hetwelk hij sedert lang bezette en waaruit hij overvloedige hulp aan manschap en levensmiddelen trok." Daarop vermeldt de koningin de versterkingen die het leger heeft bekomen, en de oorlogsverrigtingen sedert de vorige opening der cortes; ook de zeemagt was eenigzins versterkt geworden.

Omtrent de finantien laat de koningin zich als volgt uit:

» De staat der openbare inkomsten is zoodanig als de verlenging van den oorlog het vergunt. Het kon niet anders, of het nationaal crediet moest den invloed van dien staat ondervinden. Maar de goede trouw die nimmer verloochend is, en de onmetelijke hulpbronnen van de natie geven een zekeren waarborg voor eene aanstaande verbetering. Ik kan u verzekeren, dat de standvastige pogingen van mijn gouvernement strekken, en zullen strekken, om het nationaal crediet op te beuren, door naar billijkheid der gesteldheid der binnen- en buitenlandsche schuldeischers te regelen, langs dien weg deze zekere bron een vrijen loop gevende. Daardoor alleen zullen kunnen vermeden worden de buitengewone subsidien die anders door de groote behoeften van den oorlog onvermijdelijk zijn geworden." — De koningin gaf ook in hare aanspraak nog de verzekering, dat men in weerwil van den oorlog eenige verbeteringen had kunnen daarstellen, zoo als de aanleg van eenige wegen, oprigting van scholen, enz.

Aan de plegtigheid der opening was deze maal meer luister dan de vorige keeren bijgezet. De beide koninginnen werden zoo op den weg als in de zaal met gejuich begroet. In de vergadering had het meerendeel der leden, naar het voorbeeld der fransche kamer, ter aanduiding hunner kleur, aan de linkerzijde zitting genomen.

— Men spreekt hier steeds van pogingen, die thans inzonderheid te Londen voor eene nieuwe spaansche leening worden aangewend.

— De spaansche rente trekt thans ter beurs voornamelijk de aandacht der speculanten. Zaturdag waren de Ardoins gebleven op 27¼; heden werd hun koers geopend met 29 en steeg tot 30¼; door de verkoopen ter realisering der winsten, daalden zij echter weder op 29¼ à drie achtste. De notering was overigens heden (9 September): 5 pCt. 110,70; 3 pCt. 81; Nap. r. 101,30; Spanje Ardoins gebleven op 29 drie achtste; Passieve gebleven op 7; oude differ. int. 8; nieuwe differ. 13 drie achtste; Rom. L. 102⅝.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 8sten September.

Men verzekert te Berlijn, dat de regering besloten heeft, voor hare rekening een' ijzeren spoorweg aan te leggen van Halle over Kassel naar de Rijn-provincie. Men zegt, dat Z. K. H. de Kroonprins veel belang in het aanleggen van dien weg stelt, welke voor den handel van het grootste gewigt zou zijn, en zich zou aansluiten aan den spoorweg van Keulen en andere reeds bestaande ijzeren wegen.

— Uit Petersburg wordt, van den 31sten Augustus, gemeld, dat Z. M. de keizer den vorigen Dingsdag van daar was vertrokken, zich over Moskau naar Borodino begevende. Z. M. werd binnen twee of drie weken te Petersburg teruggewacht. H. M. de keizerin en de verdere leden der keizerlijke familie waren steeds te Zarskoje-Selo, doch werden binnen kort op het paleis nabij Petersburg verwacht.

— In het Zwitsersche kanton Zurich is het wederom zeer onrustig. De voor eenige maanden, bij gelegenheid der beroeping van Dr. *Strausz*, aangevangene woeling, ter zake van verandering in het kerkelijk bestuur en in de leiding van het openbaar onderwijs, is dezer dagen met vernieuwden ijver hervat, zoodat het kantonnaal bewind zich verpligt heeft geacht, krachtdadige maatregelen te nemen tot verhindering van de volksvergaderingen, die door de steeds in stand geblevene centrale commissie der ontevreden kerkgemeenten op nieuw belegd waren, om de verlangde hervormingen te helpen doordrijven. Te dien einde heeft het bewind den 23sten Augustus een verbod tegen het houden van zoodanige volks-vergaderingen afgekondigd, en, vermits dit verbod, in plaats van het herstel der rust te bevorderen, eene vermeerdering der gisting en onrust verwekt had, den 31sten dier maand eene tweede proclamatie uitgevaardigd, waarbij hoofdzakelijk verklaard wordt, dat het bedoelde verbod geenszins de strekking heeft, om de burgerlijke vrijheid der ingezetenen te verkorten, maar dat de gemelde volksvergaderingen onwettig zijn, en dat het bewind, vastelijk besloten hebbende zijn gezag en de orde in den Staat te handhaven, troepen onder de wapenen heeft geroepen, ten einde onrustige volksvereenigingen te verhinderen en de persoonlijke veiligheid te beschermen. Werkelijk is den 1sten dezer een bataillon te Zurich binnengerukt, terwijl een 2de bataillon gelast is zich marschvaardig te houden.

In dezen stand van zaken is den 2den dezer te Kloten, nabij Zurich, eene te voren aangekondigde volksvergadering gehouden, aan welke, volgens sommigen, 10 à 12,000, volgens anderen, 15 à 20,000 personen deel namen. Deze menigte, welke aanvankelijk slechts bijeengekomen was, om als toeschouwers tegenwoordig te zijn bij eene vergadering van de districts-commissie, heeft zich weldra van de beraadslaging dezer commissie meester gemaakt, en ten laatste is zij tot het besluit gekomen, om terstond eene deputatie van 22 personen naar den regeringsraad in Zurich af te vaardigen, ten einde de intrekking van het verbod tegen het houden van volks-vergaderingen, en de opheffing van het tegen eenige leden der centrale commissie aangevangene geregtelijke onderzoek te eischen. — Bij het afzenden van de laatste berigten, was die deputatie te Zurich aangekomen, en hield de regeringsraad eene zitting. — Men meende te Zurich, dat het bewind in eenen zeer moeijelijken toestand verkeerde, te meer, omdat op de medewerking der troepen niet veel te rekenen was. (*Zie het telegraphisch berigt Frankrijk hierboven*). De groote raad des kantons is buitengewoon bijeengeroepen.

— Uit Weenen wordt gemeld, dat de generaal *Hesz* belast is geworden om den jongen sultan van wege Oostenrijk met deszelfs troonsbeklimming geluk te wenschen.

— De jongste post uit Konstantinopel te Weenen aangekomen, alsmede de berigten uit de turksche hoofdstad tot den 21sten door de *Augsburger Zeitung* medegedeeld behelzen geen nieuwe daadzaken of belangrijke gebeurtenissen; zij bevestigen slechts (zoo als reeds over Frankrijk gemeld is), dat *Mehemed*-ali op zijne eischen blijft staan, en vooral de verwijdering van *Chosrew*-pacha vordert.

— In den morgen van den 28sten is te Rome nabij den Engelenburg een vuurwerk-laboratorium in de lucht gesprongen, welke uitbarsting aan een aantal menschen het leven gekost heeft.

BELGIE.

BRUSSEL, den 10den September.

De koning en koningin worden tegen den 20sten uit Engeland te Ostende terug verwacht.

— Het kieskollegie van Namen heeft den heer *J. Fallon*, president van den raad der mijnen en lid der belgische commissie te Utrecht, met 183 van de 192 stemmen, tot lid der kamer van vertegenwoordigers herkozen.

— De pruissische zaakgelastigde, graaf *van Seckendorff*, is met zijne familie naar Londen vertrokken.

— Te Brussel is men voornemens eene technieke school voor de industriele opleiding van werklieden daar te stellen.

— Te Antwerpen werden de spaansche Ardoins heden verhandeld tegen 26⅝. Hier te Brussel was de Parijsche koers van gisteren reeds vroegtijdig door de duivenpost bekend, en gaf tot vele omzettingen aanleiding; met 25½ geopend bleven de Ardoins ook hier op 26⅝.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 11den September.

Heden vertrekt Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden naar Berlijn.

— Eergisteren is Z. K. H. Prins *Hendrik* uit Vlissingen in de residentie teruggekeerd.

— Z. M. heeft benoemd tot vice-president van het Provinciaal geregtshof van Holland, in de plaats van jhr. mr. *M. W. de Jonge van Campens-Nieuwland*, die bij Zr. Ms. besluit van 22 Julij ll. tot lid van den raad van State benoemd is, den heer mr. *J. A. Brand*, thans raadsheer in hetzelve Hof, en zulks onder bepaling dat die functien door hem eerst na het aftreden van jhr. *de Jonge* zullen worden aanvaard.

— Z. M. heeft den schout-bij-nacht *J. P. Machielsen*, laatst kommandant van de Ned. Zeemagt in de West-Indien, die met het door hem gevoerd wordende fregat *Algiers* van daar, op den 26 Augustus jl., ter reede van Texel is aangekomen, van het bevel over dat fregat ontslagen, en denzelven op non-activiteit gebragt.

Z. M. heeft voorts het bevel over het fregat *Algiers*, opgedragen aan den kapitein ter Zee *H. J. Tuning*, thans kommanderende het te Willemsoord liggende wachtschip *Kenau Hasselaar*.

Z. M. heeft eindelijk het bevel over het even gemeld wachtschip opgedragen aan den zich thans op non-activiteit bevindende kapitein ter Zee *J. van der Straaten*.

— Z. M. heeft aan *P. Simons*, op het daartoe door denzelven gedane verzoek, eervol ontslag verleend als burgemeester der gemeente Urmond (Limburg), en zulks met bepaling, dat, in afwachting eener definitive voorziening in de hierdoor ontstaande vacature, dezelve voorloopig door den eerst aanwezenden schepen zal worden waargenomen.

— Z. M. heeft benoemd tot commissaris van policie te Maastricht, *C. F. Urllich*, thans adjunct- commissaris van politie aldaar.

Z. M. heeft benoemd tot cipier van het huis van arrest te Roermonde, *G. Hendriks*, sergeant der infanterie, gedetacheerd bij de militaire akademie te Breda.

— Volgens de Haarlemsche courant, wordt er aan gedacht, om de infanterie van linie, met uitzondering der korpsen grenadiers en jagers, te verdeelen in *tien* afdeelingen, elk van drie veld- en een reserve bataillon. De thans bestaande afdeelingen, tot de tiende ingesloten, zouden daarbij hare tegenwoordige nommers behouden, en de ontbrekende nommers zouden uit de vijf andere afdeelingen, alsmede met een der bataillons van de 8ste afdeeling, worden aangevuld.

— De beide nieuw benoemde adjudanten van Z. K. H. den prins *van Oranje*, de kapiteins *Coehoorn* en *Merkes*, zijn reeds bij Hoogstdenzelven in dienst getreden.

— Het Handelsblad zegt in zijn nommer van heden het volgende:

» Men berigt ons dat de benoeming van den kolonel *Elout*, als raad van Nederlandsch-Indie, onder toekenning van den rang van generaal majoor titulair, gepaard met het zoo spoedig opgekomen en reeds op handen zijnde vertrek van Zr. Ms. fregat *Bellona*, naar Java, in verband met de terugroeping van den gouverneur-generaal *de Eerens* staat; dat er geene kwestie van den luitenant-generaal minister van binnenlandsche zaken, *de Kock*, is, wiens hooge jaren hem inderdaad niet geschikt maken om als gouverneur-generaal op te treden; dat de baron *van Doorn van Westcapelle* wegens familie-belangen ongenegen is deze hooge waardigheid te bekleeden en daarvoor zou hebben bedankt, en dat 's Konings keuze alsnu bepaaldelijk op den graaf *van Hoogendorp* zoude zijn gevallen, die zich als raad van Indie thans op Java bevindt."

— Eergisteren is te Amsterdam het nieuwe lokaal van de wetenschappelijke societeit *Natura Artis Magistra*, in de Plantaadje, plegtig ingewijd. Omtrent 700 personen namen aan deze feestviering deel. De voorzitter, de heer Mr. *C. F. Gulcher*, opende de plegtigheid met eene toepasselijke rede, waarin de oorsprong en het oogmerk van deze voor de natuurlijke historie der dieren zoo belangrijke instelling geschetst werd, en uit welke rede onder anderen bleek, dat de heeren *Werleman* en *Westerman*, de zoon, als de eigenlijke stichters moeten beschouwd worden. De hoogleeraar *W. Vrolijk* las eene doorwrochte verhandeling over het algemeen beginsel in de natuur bestaande, tot instandhouding der verschillende diersoorten, waarna onderscheiden dichtstukken werden voorgedragen. De feestviering werd door muzijk afgewisseld; des avonds was de tuin fraai verlicht. Dit eerst sedert twee jaren opgerigt genootschap telt thans reeds ruim 500 leden.

— Uit Utrecht wordt gemeld dat de *Zoölogische Societeit* aldaar, op den 13den dezer door den hoogleeraar *van Lidth de Jeude*, met eene korte redevoering zal worden ingewijd, en bij die gelegenheid het kabinet van den hoogleeraar in het nieuwe gebouw voor het eerst ter bezigtiging voor de leden zal worden opengesteld.

— Maandag avond is te Amsterdam in de Ramskooi een hevige brand ontstaan, in het huis bewoond door *L. J. Huisman*, welke zich weldra ook aan het aangrenzende huis, door den slaapsteehouder *de Boer* bewoond mededeelde. Beide gebouwen zijn genoegzaam geheel uitgebrand en van achteren ingestort. De meubelen waarvan weinig gered is, waren voor brandschade gewaarborgd. Bij dezen brand heeft men nog den dood van een mensch te betreuren, namelijk de kok van een engelsch brikschip, die waarschijnlijk door den drang in het water geraakte en verdronk.

— In den vroegen morgen van den 9den is aan den Helder in de loods of werkplaats van den scheepstimmerman *J. Lastdrager* brand ontstaan, die echter door de terstond aangebragte hulp van de nabijgelegen bodems spoedig gebluscht werd, waarmede het dreigend gevaar afgeweerd werd voor de in de nabijheid gelegen schepen en vaartuigen.

De drie en twintigste Algemeene Vergadering van het hoofdbestuur en de afgevaardigden der distrikts-commissien van het fonds ter aanmoediging en ondersteuning van de gewapende dienst in de Nederlanden, is gehouden te Amsterdam den 31sten Julij 1839.

Uit de rekening door het hoofdbestuur in deze vergadering ingeleverd, is gebleken, dat van de inschrijvingen 5 pCt. werkelijke schuld, ten behoeve van het primitive fonds is moeten verkocht worden *ƒ* 15,000, tot dekking van het te kort op dat fonds, zoodat het kapitaal dezer 5 pCt. inschrijvingen op 31 December ll. is verbleven *ƒ* 1,125,700.

Dat, ten behoeve van het primitive fonds, voor gratificatien aan de deelgeregtigden over het jaar 1838 is uitbetaald eene somma van *ƒ* 54,783,68, en daarenboven nog voor aanzuiveringen van gratificatien, welke over den jare 1837 niet waren uitbetaald, eene somma van *ƒ* 167,55.

Dat aan het Invalidenhuis te Leyden zijn goedgedaan de pensioenen en gratificatien, die door de in dat gesticht geplaatste militairen, van den staat en van dit fonds worden getrokken, en ingebragt eene somma van *ƒ* 13,415,92½, en dat boven en behalve deze som tot onderhoud van het gebouw, administratie, voeding en kleeding der invaliden, is uitbetaald eene somma van *ƒ* 20,823,93½.

Dat uit den interest van de eerste gift van het Waterloo-commité te Londen, aan verminkten en nagebleven van gesneuvelden van den veldtogt van 1815, en wel over de jaren 1837 en 1838, is uitbetaald eene somma van *ƒ* 2,526.

Dat het hoofdbestuur, ten gevolge van het genomen besluit in de algemeene vergadering des vorigen jaars, is voortgegaan met de provisionele bedeeling aan verminkten uit vroegere oorlogen, gevoerd vóór November 1813, waarvoor aan gratificatien, in het jaar 1838 zijn uitbetaald *ƒ* 5,988,88½ en nog voor aanzuiveringen over het jaar 1837 *ƒ* 39,04½; terwijl van deze laatstgenoemden 14 verminkten in het invalidenhuis zich bevinden, waardoor het getal der personen, met inbegrip van 13 uit den strijd tegen Belgie, in dat gesticht aanwezig, op den laatsten December 1838 in het geheel beliep 114.

En eindelijk, dat ten behoeve van de slagtoffers uit den strijd met Belgie, in den loop van dit jaar is bijgedragen *ƒ* 2036,15, en door het hoofdbestuur zijn ontvangen, de renten der belegde gelden, ter somma van *ƒ* 13,400, waaronder zijn begrepen de renten van *ƒ* 3000, 2½ pCt. en *ƒ* 3000 5 pCt. inschrijvingen werkelijke schuld, waarvan bloot de vruchten aan dat fonds zijn afgestaan, en dat daarentegen aan de gratificatien in het jaar 1838 is uitbetaald geworden eene somma van *ƒ* 29,104,59.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

NEDERLANDEN. — Het getal der in de laatste jaren uitgegeven Bijbels in verschillend formaat, inzonderheid met platen versierd, is menigvuldiger geweest dan immer te voren; en echter schijnt aan de behoefte nog niet voldaan te zijn geworden, daar wij thans de de eerste aflevering voor ons hebben van eene nieuwe bijbel-uitgave door de heeren *gebroeders* DIEDERICHS te *Amsterdam* ondernomen, die de keus hebben gedaan van een' zoogenaamden Prent-Bijbel, met houtsneeplaten in den tekst; eene keus, die wij vermeenen gelukkig te mogen noemen, als geschikt om het vroeger zoo nuttig gebruik der Huisbijbels weder meer in zwang te brengen, en daardoor alzoo, vooral bij jonge lieden, de voorstellingen der bijbelsche onderwerpen te levendiger in het geheugen te doen bewaard blijven. Deze uitgave heeft bovendien dit voor, dat de prentverbeeldingen zullen gevolgd worden naar de meest beroemde schilderstukken, waardoor men dus te gelijk de afbeelding der voortbrengselen van de voornaamste meesters zal voor oogen hebben, alsmede de landschappen en de voorwerpen der natuurlijke historie naar oorspronkelijke teekeningen. Deze Bijbel zal bestaan in twee groot 8°. boekdeelen, met nagenoeg 1000 afbeeldingen, in afleveringen van 32 pagina's, tegen den prijs van 50 centen. De druk is zuiver en duidelijk. — Dezelfde uitgevers (de *gebroeders* DIEDERICHS) hebben ook de uitgave aangekondigd eener algemeene en vaderlandsche geschiedenis, oorspronkelijk bewerkt met afbeeldingen door Nederlandsche teekenaren en kunstgraveurs vervaardigd, eene uitgave in de manier als de *Prent-Bijbel* en het *Nederlandsch Magazijn*, en wel in maandelijksche afleveringen van vier bladen of 32 bladzijden druks, groot 8°. formaat, met 6—8 platen waarvan de drie eerste bladen zullen gewijd zijn, aan de *Algemeene Geschiedenis* en de vierde aan die van het *Vaderland*, zijnde de prijs voor een jaar, of 400 bladzijden met nagenoeg 100 houtsneeplaten, gesteld op *ƒ* 6,50. — Wij maken voorts hieronder nog melding van eenige der nieuwste, zoo in ons vaderland als buitenslands verschenen werken, of voorgenomen uitgaven die ons bijzonder onder de aandacht vielen, met voornemen om daarmede van tijd tot tijd voort te gaan: De boekhandelaar J. C. VAN KESTEREN te *Amsterdam*, heeft de inteekening opengesteld op een werk, dat voorzeker bij de verwacht wordende regeling van ons finantieel stelsel naar de tegenwoordig gevestigde omstandigheden, algemeen de belangstelling moet trekken; een werk namelijk, dat bevatten zal *Bijdragen tot de geschiedenis der Nederlandsche financien sedert* 1795 *tot op den tegenwoordigen tijd;* Verzameld en bewerkt door den heer Mr. P. SIMONS. Bij het berigt van inteekening zegt de heer SIMONS, reeds vele jaren geleden, bij de verkooping der bibliotheek van een oud staatsman, eigenaar van een groot pakket papieren te zijn geworden, die allen betrekking hadden op onze financien. Eenmaal in het bezit dier papieren, had ZEd. iedere gelegenheid welke zich aanbood om die verzameling te vergrooten, gretig waargenomen, zoodat ZEd. zich thans in staat bevond eene Geschiedenis te leveren der Nederlandsche financien van 1795 tot op dezen tijd; de vrees echter, dat de vereischte volledigheid niet te bereiken zou zijn, had ZEd. aan den titel van *Bijdragen* de voorkeur doen geven. De prijs van dit werk zal niet boven de *ƒ* 5 gaan. — De boekhandelaars M. WESTERMAN EN ZOON, te *Amsterdam* hebben het voornemen, een geheel oorspronkelijk werk in het licht te geven, onder den titel van: *De diergaarde van het Genootschap Natura Artis Magistra*, in afbeeldingen voorgesteld en beschreven door H. SCHLEGEL, Phil. Doct. conservateur bij 's Rijks museum van natuurlijke historie te *Leyden*. — Onder de jongste dichtvruchten die op onzen vaderlandschen bodem verschenen zijn, moeten wij melding maken van een dichterlijk tafereel van den Rotterdamschen zanger L. VAN DEN BROEK, de *Reis naar Java* ten onderwerp hebbende. Dit in groot 4°. formaat gedrukt dichtstuk is opgedragen aan de Heeren President en Directeuren der Nederlandsche Handelmaatschappij. — De dichter J. J. L. TEN KATE, heeft een bundel poëzy, *Bladeren en bloemen* getiteld, en in oden, minnedichtjes, sonnetten en andere kleinere stukjes bestaande, de pers doen verlaten. Een *Ecce Homo*, welke de steendrukpers des heeren BAKKER eer aandoet, versiert den titel. — De boekdrukker en uitgever H. HOFFMAN te *Gorinchem*, heeft uitgegeven den eersten jaargang (of liever het eerste stukje van een jaargang, dewijl er vier dergelijks in 't jaar verschijnen zullen) van een *Album voor het schoon geslacht*, toegewijd aan H. K. K. H. de Prinses VAN ORANJE, met een opdragtsvers van den dichter A. VAN DER HOOP JR. Dit lief geschenk voor onze vaderlandsche vrouwen, beveelt zich aan door bedoeling en inhoud, welke laatste uit stukjes in proza en poëzy van onderscheiden schrijvers en dichters bestaat, en voorts ook door het behaaglijk voorkomen inneemt. Het plaatje tegenover den titel is zeer fraai. De prijs van de 4 stukjes is gesteld bij inteekening op *ƒ* 3,80 — Het groote werk van den Wurtembergschen majoor bij den generalen staf F. VON KAUSLER de planvoorstelling en korte beschrijving bevattende van de merkwaardigste veldslagen, gevechten en belegeringen in den ouden tijd, de middeneeuwen en in de nieuwe geschiedenis, is bij alle beoefenaars der krijgswetenschappen ten minste bij name bekend, maar bij slechts weinigen in bezit, uit hoofde van de kostbaarheid van den prijs. Aanbeveling verdient derhalve bij het wetenschappelijk militaire publijk en ook bij alle beoefenaars der geschiedenis, een, in vergelijking, veel goedkoopere uitgave die thans in *Duitschland* (te *Merseburg*) aangekondigd wordt. Deze uitgave zal namelijk geschieden in veertien afleveringen, ieder van 15 bladen royal papier, te zamen 244 gekleurde slagplannen voorstellende, beneden den verklarenden tekst in 4to, in het Duitsch en Fransch. (De prijs van inteekening hier te lande is *ƒ* 7,00 de aflevering en kan bij de Uitgevers dezer geschieden, bij wie ook eene proeve ter bezigtiging ligt). — Onder de aldus genoemde *éditions illustrées*, waarvan de uitgave ondernomen is en met goed gevolg voortgezet wordt, behoort die van het reeds zoo dikwijls uitgegeven en als 't ware klassiek geworden werk van F. A. MIGNET *Histoire*

de la révolution française. Deze uitgave zal door 200 vignetten naar Raffet en anderen, opgeluisterd worden en een zeer fraai gedrukt boekdeel in groot 8vo uitmaken. De uitgave geschiedt in wekelijksche afleveringen, waarvan er 60 aangekondigd worden en waarvan de prijs is (Brusselsche editie) 12½ cents. — In het vak der vee-artsenijkunde heeft de hoogleeraar aan de vee-artsenijschool bij *Brussel* L. V. Delwart dezer dagen een werk uitgegeven: *De la parturition des principales femelles domestiques* 1 vol. 8vo. — De beoefenaars der toonkunst zullen met genoegen eene nieuwe onderneming aangekondigd zien voor de uitgave der nieuwste muzykwerken, onder den titel *la Belgique musicale* uitgegeven wordende. Alle veertien dagen wordt eene aflevering toegezegd van 4 pagina's tekst en 4 pagina's muzyk in 4to, voor den jaarlijkschen prijs van *ƒ* 8,60.

---

178 KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

3de Trekking. N°. 23951, een prijs van *ƒ* 2500; N°. 12920, een prijs van *ƒ* 1000.

4de „ N° 14846, 1171, 11554, ieder een prijs van *ƒ* 1000; N°. 19207, een prijs van *ƒ* 1500; N°. 15074, een prijs van *ƒ* 1000, N°. 25141, een prijs van *ƒ* 1500, en N°. 840, een prijs van *ƒ* 1000.

, Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Breda*, van den 3. September 1839, is de Wel-Eerwaarden Heer JOHANNES BAPTISTA VERHEES, Roomsch-Katholijk Priester en voorheen Deservitor in de *Zegge* Gemeente *Rucphen*, uit hoofde van voortdurende Krankzinnigheid, gesteld onder Curatele.

Waarvan deze openbare bekendmaking geschiedt ter voldoening aan art. 498 van het Burgerlijk Wetboek.

Breda, den 11. September 1839.

MICHIELSEN, *Procureur.*

, Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Breda*, van den 3. September 1839, is de persoon van CORNELIA VAN DE LAER, Huisvrouw van CHRISTIAAN GROS, laatst gedomicilieerd te *Breda*, doch thans zich bevindende in het Verbeterhuis te *'s Bosch*, uit hoofde van voortdurende Krankzinnigheid, gesteld onder Curatele.

Waarvan deze openbare bekendmaking geschiedt ter voldoening aan art. 498 van het Burgerlijk Wetboek.

Breda, den 11. September 1839.

MICHIELSEN, *Procureur.*

KOSTSCHOOL
voor Roomsch-Catholijke Jongelingen,
te *BRUSSEL*.

H. DE GREEF, Onderwijzer van den 2en Rang, geboren te *Amsterdam* en woonachtig te *Brussel*, wenscht eenige KOSTLEERLINGEN aan te nemen, om dezelve, ten aanzien van het Onderwijs, met zijne Leerlingen te vereenigen.

Hij beveelt zich ten dien einde aan Ouders en Voogden aan, die hem met hun vertrouwen zouden gelieven te vereeren; hun verzoekende zich om nadere Inlichtingen en de Voorwaarden aan zijn Opvoedings-Gesticht (Goudstraat Wijk 1 N°. 14) te adresseren.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Stad *BREDA*, zullen op *Donderdag* den 19. *September* 1839, des middags te *twaalf* ure, ten Stadhuize aldaar, aan den minstdoende, bij Inschrijving op *gezegelde* Biljetten, onder nadere approbatie, in het openbaar

AANBESTEDEN:

Het UITDIEPEN van de GRACHT, genaamd de Groote en Kleine *MOSSELKREEK*, binnen deze Stad.

De Konditiën van Aanbesteding liggen dagelijks, uitgenomen op Zon- en Feestdagen, op de gewone uren, ter lezing op Stads-Secretarij, en nader onderrigt is te bekomen bij den Stads-Architect A. J. F. Cuypers, die ook op den 17. September, des morgens te tien ure, aan de belanghebbenden, nadere aanwijzing in loco zal doen.

Breda, den 9. September, 1839,

Ter Ordonnantie van Burgemeester en Wethouders voornoemd;

De Secretaris der Stad,

H. W. SCHAUKES.

Voor het Rijk.

In- en Uitgaande Regten en Accijnsen.

PUBLIEKE VERKOOPING
OP CONTANTE BETALING,
VAN EENE AANZIENLIJKE PARTIJ
AANGEHAALDE GOEDEREN,
DOOR DEN ONTVANGER DER
IN- EN UITGAANDE REGTEN EN ACCIJNSEN
TE *BREDA*,

ten overstaan van den Heere Arrondissements-Inspecteur aldaar, op *Woensdag* en *Donderdag* den 18. en 19. *September* 1839, aanvangende telken dagen des voormiddags *half tien* uren, in de *Gewone Verkoopzaal*, te *Breda*, Veemarkt, Wijk D. N°. 178, als:

Onderscheiden Katoenen geweven Vrouwen Rokken en Vrouwen en Kinderen Borstrokken, Mans en Vrouwen Wollen en Sajatten Kousen.

Een groote partij Stoffen, Lederen, Verlakte Lederen, Goudlaken en Satijnen Vrouwen Schoenen, Vrouwen en Mans Klakken, en met bont gevoerde Kinderschoenen.

Boekwerken, eenige duizende Schrijfpennen, Naai- of Stikzijden, Naaigaren, Zijden Lint, Bombinette Kanten, Manufacturen van Katoen, Dimet, Gestreepte en andere Broeken-Stoffen, Merinosse, Katoenen en Zwarte Zijden Doeken.

Twee stukken zwart Laken, onderscheidene stukken Beddentijk.

Eenige honderden Katoenen Bretels, verscheidene dozijnen Portefeuilles of Zakboekjes, twee rollen bereid Leder, eenige pakjes Verlakte Pettenbandjes, vier dozijn vellen Peltarij.

Acht stuks Zilveren Potloodpennen en

Een groote partij Massief en op Zijden gesponnen Goud- en Zilverdraad.

Alles breeder bij CATALOGUS beschreven, verkrijgbaar voor 10 Cents bij den Drukker en Boekhandelaar F. P. STERK, en aan de bovengemelde Verkoopzaal.

Te bezigtigen *Dingsdag* voor den Verkoop, van des voormiddags 9 tot 12 en des namiddags 2 tot 5 uren.

Zegt het Voort.

, De Notaris W. J. VAN VOORST CATSHOEK, residerende te *Tholen*, (Provincie *Zeeland*) zal, op den 5. September 1839, in de Herberg van D. WAGENMAKER, te *Poortvliet*, Veilen, en den 19. daaraanvolgende aldaar Verkoopen:

1°. De HELFT in de AMBACHTS-HEERLIJKHEID van *Poortvliet*, met dezelfs Ambachts-regt en Ambachts-gevolgen, benevens de Visscherijen, Vogelarij, Zwanendrift, Bijenvlugt, Lammer- en Derrie-Tienden, Regt, Capoenregten, Cijnsen en Erfpacht, Vlastiende van *Malland* en verdere Inkomsten en Regten.

2°. De HELFT in eenen ZEEDIJK, SCHORREN en SLIKKEN, gelegen tusschen die van de Heerlijkheden *Sint Annaland* en *Vrijberge*, onder *Poortvliet*, groot, volgens het Kadaster, 86 Bunders, 35 Roeden, 40 Ellen.

3°. De HELFT in drie Perceelen DIJK, beplant met zware Olmen of IJpen en Abeelen Opgaande en verdere BOOMEN, onder *Poortvliet*.

4°. De HELFT in den STEENEN WIND-KOREN-MOLEN van *Poortvliet*.

5°. Een vierde gedeelte in de MEESTOOF, nabij *Poortvliet*.

6°. Vier Perceelen DIJK, beplant met zware Olmen of IJpen, Essen en Populieren Opgaande en verdere BOOMEN, gelegen onder *Tholen*, en

7°. 64 Roeden, 44 Ellen ZAAILAND, gelegen onder *Stavenisse*.

Alle welke Goederen zijn nagelaten door wijlen den Heer Mr. M. J. GAASWIJCK, breeder bij uitgezette Biljetten omschreven en waaromtrent nadere informatien te bekomen zijn ten Kantore van bovengemelden Notaris.

, Men is van meening, ten gevolge der bekomene autorisatie der Arrondissements-Regtbank te *Gorinchem*, door den Notaris VAN EETEN, residerende te *Gorinchem*, in het Logement *den Hooiwagen*, bij ADRIANUS VAN ALPHEN aldaar, op Maandag den 30. September 1839, des namiddags ten drie ure, in het openbaar ter Inzetting te Veilen, en acht dagen daarna, zullende zijn Maandag den 7. October, ter plaatse en ure voormeld, finaal te Verkoopen:

De OUDE KALVERWAARD, groot 28 Bunders, 79 Roeden, 24 Ellen, Kadastrale meting, bestaande in BOUW-, WEI- en HOOILANDEN, met de Kaden, Bermen, Bepotingen en Beplantingen, gelegen onder *Werkendam*, Provincie *Noord-Braband*.

Twee derde gedeelte in het op voormelde Kalverwaard staande HUIS, SCHUUR en verdere GETIMMERTE, met de daarbij behoorende 30 Roeden, 52 Ellen ERF en MOESTUIN.

Een Bunder, 90 Roeden, 5 Ellen GRIENDLAND, mede gelegen onder *Werkendam*, in den *Koogwaard*.

Wijders eenige Perceelen BOUW- en WEILANDEN, gelegen onder *Giessendam*.

Nadere onderrigting te bekomen bij den voornoemden Notaris, en bij den Heer JAN BLOKLAND Janszoon, te *Hardinxveld*.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.